

20. Sokil, H. (2011). Ukrainska folklorystyka v Halychyni kintsia XIX – pershoi tretyny XX stolittia: istoryko-teoretychnyi dyskurs [Ukrainian folklore studies in Halychyna of end 19th – 20th centuries: historical-theoretical discourse]. Lviv: LNU imeni Ivana Franka, S. 131–146 [in Ukrainian].
21. Tyshchenko-Monastyr'ska, O. (2010). Porivniannia v teksti folkloru (za materialamy ukrainskoi, rosiiskoi, krymskotatarskoi, tatarskoi mov) [Comparison in the text of folklore (based on materials of Ukrainian, Russian, Crimean Tatar, Tatar languages)]: avtoref. dys. ... kand. nauk. Kyiv, 20 s. [in Ukrainian].
22. Filipchuk, M. (2007). Etnosymbolika movnykh odynyt v ukrainskomu obriadovomu dyskursi [Ethnosymbolism of language units in the Ukrainian ritual discourse]: avtoref. dys. ... kand. nauk. Kyiv, 23 s. [in Ukrainian].
23. Yankovska, Zh. (2016). Folklorizm ukrainskoi romantychnoi prozy [Folklore of Ukrainian romantic prose]. Lviv, S. 290–291 [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.2.9>

TWÓRCZOŚĆ ETNOGRAFICZNA REGIONU PODKARPACKIEGO NA PRZYKŁADZIE HAFTU LUDOWEGO

Karyna Kurtieva

aspirantka na kierunku „034 Kulturoznawstwo”

Charkowskiej Państwowej Akademii Kultury (Charków, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-8434-764X

karinakurteva04@gmail.com

Adnotacja. W artykule omówiono ważny aspekt dziedzictwa etnokulturowego narodu ukraińskiego, jakim jest haft ludowy. Życie, wierzenia, zwyczaje, obrzędy, folklor, światopogląd życiowy, który kształtował się podczas całego rozwoju historycznego – wszystko to miało odbicie w twórczości ludowej, w szczególności znalazło wyraz w hafcie. W badaniu problematyki artykułu wykorzystano źródła literackie, historyczno-etnograficzne. Podstawą instrumentarium badawczego było podejście kulturoznawcze i systemowe. Ten artykuł jest próbą zbadania haftu regionu podkarpackiego jako jednego z rodzajów sztuki i rzemiosła. W artykule przeanalizowano technikę, tradycje, preferencje ekspresyjne i estetyczne, wybór kolorów, ornamentów, środków obrazowych w hafcie jej poszczególnych obszarów historyczno-etnograficznych, a mianowicie: Huculszczyzny, Bojkowszczyzny, Łemkowszczyzny i Pokucia. Tak więc zgodnie z wynikami metody porównawczej, ustalono, że na podstawie haftu można było znaleźć nie tylko region zamieszkania, ale nawet wioskę, w której mieszkał właściciel haftu. Dziś tradycje ukraińskiego haftu są nieco zapomniane, ale Podkarpacie jest centrum etnograficznym, w którym tradycje te są nie tylko pamiętane, ale także dają nowy impuls do nowoczesnego rozwoju.

Słowa kluczowe: sztuka i rzemiosło, haft, tradycje, zwyczaje, ozdoby hafciarskie, technika wykonania.

ETHNOGRAPHIC CREATIVITY OF THE CARPATHIAN REGION ON THE EXAMPLE OF FOLK EMBROIDERY

Karyna Kurtieva

Postgraduate Student in the study program “034 Culturology”

Kharkiv State Academy of Culture (Kharkiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-8434-764X

karinakurteva04@gmail.com

Abstract. The article considers an important aspect of the ethnocultural heritage of the Ukrainian people – folk embroidery. Life, beliefs, customs, rites, folklore, worldview, were formed throughout the historical development – all these aspects were reflected in folk art, in particular, in embroidery. Literary, historical and ethnographic sources were used in the study of the article. The culturological and systemic approach became the foundation of research tools.

This article is an attempt to explore the embroidery of the Carpathian region as one of the arts and crafts. The article analyzes the technique, traditions, expressive and aesthetic preferences, the choice of colors, ornaments, pictorial means and embroidery of its individual historical and ethnographic areas, namely: Hutsul, Boykiv, Lemko and Pokuttia. Thus, according to the results of the comparative method, it was established that the embroidery showed not only the region of residence, but even the village where the owner of the embroidered shirt lived. Today, the traditions of Ukrainian embroidery are a bit forgotten, but Prykarpattia is the ethnographic center where people not only remember the traditions, but also give a new impetus to the modern development.

Key words: decorative and applied art, embroidery, traditions, customs, embroidery ornaments, technique.

ЕТНОГРАФІЧНА ТВОРЧІСТЬ ПРИКАРПАТСЬКОГО КРАЮ НА ПРИКЛАДІ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ

Карина Куртєва

аспірантка за спеціальністю «034 Культурологія»

Харківської державної академії культури (Харків, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-8434-764X

karinakurteva04@gmail.com

Анотація. У статті розглядається важливий аспект етнокультурної спадщини українського народу, якою є народна вишивка. Побут, вірування, звичаї, обряди, фольклор, життєвий світогляд, що формувався протягом всього історичного розвитку – усе це мало відображення у народній творчості, зокрема, знайшло своє вираження у вишивці. У дослідженні проблематики статті використовувалися літературні, історико-етнографічні джерела. Фундаментом дослідницького інструментарію став культурологічний і системний підходи.

Ця стаття є спробою дослідити вишивку Прикарпатського регіону як одного з видів декоративно-прикладного мистецтва. У статті проаналізовано техніку, традиції, виражальні та естетичні уподобання, вибір кольорів, орнаментів, зображальних засобів у вишивці його окремих історико-етнографічних районів: Гуцульщини, Бойківщини, Лемківщини та Покуття. За результатами порівняльного методу встановлено, що за вишивкою можна було дізнатися не лише регіон проживання, а навіть село, в якому мешкав її володар. Нині традиції української вишивки дещо призабуті, проте Прикарпаття є тим етнографічним осередком, в якому ці традиції не тільки пам'ятають, а й дають новий поштовх для сучасного розвитку.

Ключові слова: декоративно-прикладне мистецтво, вишивка, традиції, звичаї, орнаменти вишивки, техніка виконання.

Вступ. Культура є одним із головних атрибутів кожної нації. Український народ із давніх-давен славився надзвичайно багатою культурою. Українська пісня, народна вишиванка, витвори декоративно-ужиткового мистецтва, народний танець – усе це свідчить про самобутність і неповторність українців (Бігус, 2015: 10).

Традиції в Україні цікаві і самобутні. Вони дуже різноманітні та поширені, і українці із задоволенням їх дотримуються. Цей факт є доказом існування душі народної, вдячності своїм предкам, глибинної пам'яті, яку вчені називають архетипічною, та усвідомлення зв'язку поколінь» (https://www.ntktv.ua/news/ukrayins%60ki_zvychai_i_tradytsiyi/).

Науковими дослідженнями у галузі вивчення національної культури українського народу займалися такі відомі науковці А. Терещенко (1806-1865), П. Чубинський (1839-1884), М. Грушевський (1866-1934), В. Авраменко (1895-1981), К. Василенко (1925-2002), В. Верховинець (1880-1938), П. Вірський (1905-1975), Р. Гарасимчук (1900-1976), А. Гуменюк (1916-1982) та інші.

Багато робіт присвячені культурі Прикарпаття. У своїх наукових працях вони приділяли увагу вивченню декоративно-прикладної діяльності українців як матеріальної культурної спадщини, зокрема, оздобленню вишивкою одягу та предметів інтер'єру, що нині має важливе значення у мистецтві хореографії. На сучасному етапі увага до цієї тематики простежується у роботах К. Балог, С. Безклубенка, О. Голдрич, Д. Демківа, А. Кривохижої, В. Литвиненко, Б. Кокуленка, Ю. Станішевського, Б. Стасько.

Основна частина. Мета роботи – охарактеризувати художні риси та особливості народної вишивки етнічних регіонів Прикарпаття: Гуцульщини, Бойківщини, Лемківщини та Покуття.

Завданнями є:

- проаналізувати наукові дослідження в галузі народно-прикладної діяльності;
- визначити виражальні засоби, традиції, техніку та особливості народних вишивок етнічних регіонів Прикарпаття;

- розглянути проблему втрати традицій вишивки та потребу у її відтворенні, збереженні та популяризації.

Декоративно-прикладна творчість, «звичаї та традиції народу – це ті, прикмети, по яких розпізнається народ не тільки в сучасному, а і в його історичному минулому» (<http://lib.if.ua/news/1352104342.html>). Втілені у дію та рухи відчуття, сприймання, спосіб життя народу трансформуються у звичаї та традиції. Такий уклад формується протягом всього історичного розвитку народу. Це безпосередньо впливає на духовну культуру та народну творчість. «Надзвичайно своєрідним є населення Карпат, у культурі якого зберігається багато специфічних рис, зумовлених особливостями гірського ландшафту, ізольованістю побуту і певною мірою його консервативністю» (Наулко (кер.), Артюх, Горленко та ін., 1995: 26).

У Прикарпатті представлені чотири етнічних регіони: Гуцульщина, Бойківщина, Лемківщина та Покуття. «В Україні склалися етнічні групи, які тривалий час зберігали відмінності культури, мови. Найбільш відомі серед них – українські горяни (гуцули, лемки, бойки)» (Наулко (кер.), Артюх, Горленко та ін., 1993: 27). Ці регіони як раніше залишаються осередком збереження традицій, звичаїв, народних ремесел. Ткацтво, вишивка, бісероплетіння тут не тільки зберігають, а й розвивають та осучаснюють.

Вишивка виникла досить давно, з появою ткацтва. Ми, мабуть, ніколи не дізнаємося, хто вперше «виплеснув» свої почуття, переживання, настрої на полотні за допомогою візерунків. «Історія народної вишивки в Україні сягає корінням у глибину віків. Дані археологічних розкопок, свідчення мандрівників і літописців доводять, що вишивання як вид мистецтва в Україні існує з давніх часів. Вишиванням споконвіку займалися жінки, які

з покоління в покоління передавали найтиповіші, найяскравіші зразки орнаменту, кольору, вишивальної техніки. Вишивки, передаючи характерні ознаки місцевості, різняться між собою орнаментом, гамою барв і технікою виконання» (<https://www.sites.google.com/site/ukraienskitradicijniremesla/ukraienska-narodna-visivka-rusniki>).

Вишиванням жінки та дівчата займалися взимку, на досвітках і вечорницях, куди збиралися протягом довгих осінніх і зимових вечорів, а навесні і влітку готували полотна для вишивання, причому починали вчити вишиванню дівчаток ще із 7-річного віку. Крім того, розпочинати вишивання потрібно було тільки здоровою та в гарному настрої, щоб передати на полотно лише позитивну енергетику, яка буде мати цілющу силу для того, хто носитиме одяг. Вишивання дівчиною свого весільного рушника взагалі було обрядом сакраментальним. Дівчина вважалася поганою нареченою, якщо не опанувала вишивання. Вона повинна була мати від 50 до 100 вишитих виробів для різних потреб. У одній народній пісні сестра дає пораду братові при виборі нареченої:

Вона вмiє шити-вишивати
І гарних пісень співати.

Елементи узорів та орнаментів української вишивки перегукуються із елементами, знайденими під час розкопок епохи Трипільської доби. Існування вишивки на території України доводять і археологічні розкопки епохи палеоліту, зокрема Мізіна. Залишки одягу, знайдені під час розкопок, датовані першими століттями нашої ери, містять оздоблення кольоровою вишивкою. Багато фольклорних, історичних, літературних і речових доказів засвідчують широке побутування вишитих речей серед українців.

Епоха Київської Русі славилася своїми вишивками золотом і сріблом. Вишивкою почали прикрашати не лише одяг (святковий чи повсякденний) князів, знаті та звичайних людей, а й одяг священнослужителів, предмети храмового інтер'єру (церковне гаптування). У Київському Андріївському монастирі сестра Володимира Мономаха Ганна відкрила школу, у якій вчили вишивати золотом і сріблом. Київ став центром вишивальницького мистецтва. Основними мотивами тогочасних вишивок були «трикутники», «ромби», «круги», «хрести», «розетки», «завитки», «крини» та інші. На Прикарпатті і нині у вишиванні існують такі мотиви як «круги-розетки», які майстрині звать «сонечко». Навіть у літописах поряд із описом політичних подій того часу згадують та описують золоте та срібне гаптування (вишивання) і майстринь, які їх створювали.

Українські вишивки можна поділити на три групи за мотивами орнаментів: геометричні (абстрактні), рослинні та зооморфні (тваринні). Геометричні орнаменти мали витоки ще зі слов'янської міфології. Нині вже не можна встановити, який первісний зміст вони несли. Рослинні орнаменти – це бажання перенести на полотно красу природи. Найбільш відомим і популярним рослинним орнаментом було «дерево життя». Воно, на думку вчених, є символом універсальності законів світобудови. Образ дерева у слов'ян еволюційно пов'язаний із язичеськими віруваннями. Воно зображувалося і як центральне на вишивці, так і могло йти як симетрично повторювана композиція. Зооморфні орнаменти зображали тварин, птахів, комах. Їх використання надавало індивідуальності вишивальниці.

Вишивкою в Україні прикрашали сорочки, рушники, подушки, скатертини, серветки, хустки, фартухи, пояси, плахти, запаски, інший одяг та предмети інтер'єру. Вишивали не тільки тонкий одяг, а й верхній: свити, кожухи, сардаки, кептарі. Майстрині також вишивали панно, картини, портрети та ікони. Вишита сорочка ще з часів діда-прадіда вважалася атрибутом сакральним, магічним. Узор вишивали у суворо визначених місцях: на шиї, на грудях і на подолі. Він мав і магічне значення. Вишиванка була і залишається оберегом та енергетичним двійником свого господаря. Вона оберігає від нещастя, різних негараздів і чар злих людей.

Крім так званої селянської вишивки, існувала ще й панська. Про неї залишилося дуже мало відомостей, вона мало досліджена. Однак відомо, що панський одяг вишивали кріпосні майстрині, іноді це робили «поміщиці та баришні». Панські вишивки робили на тонкій тканині чи гарно вибіленому полотні. Користувалися майстрині дорогими нитками, перлами, бісером, який тоді робили із богемського, муранського чи венеціанського скла, що привозили із Італії. Панські вишивки були дуже дорогими та свідчили про багатство їхніх власників.

Велике значення мав вишитий рушник, який був традиційним елементом української родини та дому. Рушник був своєрідним оберегом, атрибутом багатьох ритуалів та обрядів. Українці мали безліч видів рушників для різних потреб: кілковий, або покутник – для прикрашання ікон, портретів, світлин; ритуальні – використовувалися при народженні дитини, її хрестинах і на похоронах; весільний рушник – для весільної церемонії; плечовий – рушники для сватів; утирач, чи утиральник – для обличчя та рук; стирок – для стола та посуду. На рушнику подавали хліб-сіль гостям, на рушниках опускалася домовина із небіжчиком, договір купівлі-продажу також скріплювали рушником. Рушник був своєрідною освятою початку та кінця майже усіх справ. Призначенню рушника відповідала і його вишивка, якої є дуже велика кількість.

За підрахунками науковців, Україна має приблизно сто технік і видів вишивання. Вони різняться етнографічними особливостями та регіональними відмінностями. На Прикарпатті вишивки різняться за чотирма етнічними регіонами (<https://mi100.info/2018/05/17/narodni-tradytsiyi-chotyry-typu-vyshyvanok-z-prykarpattya-yaki-vidomi-na-vsyu-ukrayinu-foto/>). Кожна техніка – то історія, ремесло. На Опіллі віддається перевага рослинним орнаментам, а на Гуцульщині – геометричним узорам і численним відтінкам. Бойківщина славиться різноманітністю геометричних орнаментів і червоно-чорною гамою кольорів. На Покутті користувалися чотирма або п'ятьма узорами, цим підкреслювалася майстерність жінки та багатство вишивки.

У давні часи в різних регіонах, районах і навіть селах майстрині мали свої відтінки та уподобання, власну техніку, яку постійно відшліфовували, розвивали та удосконалювали. Вишивкою займалися повсюди.

За манерою вишивання можна було визначити, з якого села чи району прибула людина. «Про це розповіла майстриня та дослідниця вишивки Марія Турчин, яка збирала більше півсотні давніх вишиванок у власній колекції. Найдавнішу сорочку цієї колекції відносять до 1903 року» (<https://mi100.info/2018/05/17/narodni-tradysiyi-chotyry-typu-vyshyvanok-z-prykarpattya-yaki-vidomi-na-vsyyu-ukrayinu-foto/>).

Кольори вишивок Прикарпаття найчастіше підпорядковані одному панівному кольору. На Покутті, наприклад, вишивка у Тлумацькому районі відрізняється від вишивки у Городенківському. У різних селах Покуття також різнилися варіації червоного кольору. «Червоненки», як їх називали, у селах Раковець і Воронів мали темно-вишневий колір, а в селі Стецева ці ж «червоненки» були вже оранжевого кольору. Улюблений візерунок – композиція, яка складається із чотирикутників, вишитих по контуру та заповнених всередині внутрішньою розробкою. На вишивках виявляли присутність скісних вертикальних і горизонтальних ліній, що йшли у шаховому порядку, також орнамент із «квадратів», «ромбів» і «зигзагів», «розеток», «ламаних ліній», «гачків», які виконувалися в техніці вирізання чи виколювання. Особливістю вишивання покутських сорочок було ажурне мереживо.

Гуцульщина також різниться техніками, традиціями та кольорами вишивання. Тут переважають геометричні та геометрично-рослинні мотиви. Слова із пісні Дмитра Павличка:

Два кольори мої, два кольори,
Оба на полотні, в душі моїй оба,
Два кольори мої, два кольори:

Червоне – то любов, а чорне – то журба...

якраз про його рідну гуцульську вишивку. Гуцульські вишивки дуже складні у виконанні та потребують неабиякої майстерності та вправності. Майстрині користувалися дуже давніми техніками «кручення», «колення», «позад голковий», «кіска», «поверхниця», «обмітка», «низинка», «кочільці», «насилювання».

Відмінна особливість Космачів – осіння гама кольорів: жовта, жовто-гаряча, червона з додаванням зеленого. Особливістю тутешньої вишивки були уставки – горизонтальні смуги, які виділялися на білому фоні рукава. Сам рисунок був чіткої геометричної форми, елементи якого з'єднувалися ланцюжком в одному напрямі. «Легічі» – найулюбленіший космацький орнамент. Він складається із «зірочок», «трикутників», «квадратів», що виконуються густими лініями.

У селі Річки переважала зелено-голуба гама, а на Верховинщині найчастіше використовували чорний, рожевий, фіолетовий і блакитний кольори. Тут присутнє найбільше розмаїття кольорів у вишивках, а орнаментом слугує комбінація трикутників і ромбів. Особливістю верховинської вишивки є поділ орнаменту на квадратики, який потім заповнювали, а уподобаними мотивами були «скриньковий», «качурів», «очканий».

У селі Старі Кути вишивальниці використовують багато зеленого кольору із незначним додаванням чорного. У селах, що на Косівщині, переважають темно-червоні візерунки з додаванням жовтого та зеленого. У Вербовецьких вишиванках кольори чергувались. Наприклад, одна квітка зеленого кольору, інша – темно-червона або одна синя, а за нею – темно-червона.

Високо цінувалася вишивка, характерна для Яворівського району із власним своєрідним способом вишивання, який пізніше навіть отримав свою назву – «яворівка». Для яворівської вишивки характерна дрібнозорність, яка складається із простих мотивів: «ромби», «віконця», «сонечко», «кружечки», «купочки», «кривульки», «деревця» та інші. Вони виконувалися у техніці «стебнівка» та вишивалися наче стрічкою. Дуже славилися своєю вишивкою яворівські хустки. На хустках домінував червоний колір, а доповнювали його зелений і синій.

Бойківщина славилися стрічковими композиціями із «ромбів», «квадратів», «трикутників», «ламаних ліній», «зубців» та інших, що заповнювалися дрібнішими елементами («цяточками», «розетками», «хрестиками»). Також були присутніми стилізовано-рослинні орнаменти.

На Лемківщині переважали рослинні мотиви: пуп'янки, квіти, галузки із листків, які були симетрично розташовані на виробках. Кольорова гама лемківських вишивок стримана. Основним кольором був червоний, який вдало доповнювався синім або чорним. Зрідка до цих кольорів додавали зелений, жовтий і фіолетовий кольори. У техніках виконання лемківських вишивок були «стебнівка», «ланцюговий стіб», «хрестик», «позад голкою».

Прикарпаття славилися вишивками рукавів у сорочках, особливо жіночих. Одна сорочка могла поєднувати багато технік вишивання. Це могло бути вишивання білим по білому або вишивання так званих «писаних», тобто суцільно замальованих кольоровими нитками елементів, а таких елементів було безліч.

Основою для вишивання була домоткана льняна, конопляна або шерстяна тканина. Пізніше її витіснили фабричні тканини, виготовлені на тій же основі: батист, кумач, перкаль, бамбак, сураж, коленкор, китайка, муслі, шовк, плюш, пліс і шкіра. Вишивальниці використовували нитки домашнього прядіння: конопляні, льняні, шерстяні, бавовняні до 20-х років XIX ст. Майстрині самостійно фарбували їх, використовуючи чіткі технології та натуральні барвники: горіх, бузину, вільху – для отримання жовтого кольору; кору берези, дуба, ялівцю, черемхи, бузини – для коричневого; буряк, барбарис, горобина – для червоного, жостір, береза – для синього кольору. Пізніше з'явилися нитки фабричного виробництва: заполоч, кумач, біль, гарус, волічка, золоті та срібні нитки. Шовкові нитки, наприклад, з'явилися у 30-х роках. Усі фабричні нитки насамперед відрізнялися різними кольорами та відтінками і давали більше простору для творчості майстрині.

«Стебнівка», «низинка», «яворівка», «рахункова гладь» і «церковання» (проколювали на полотні шилом дірочки, які обшивали ниткою) – це популярні техніки вишивання тогочасного Прикарпаття. Техніка «цер-

ковання» нині відома як вирізування, вибивання та виколювання. Приблизно у цей же час із Європи до Галичини прийшла техніка «хрестик», або «брокарівська вишивка», яка й нині є популярною серед вишивальниць. Через популярність простого у виконанні брокарівського хрестика зникло близько 250 швів народної вишивки. Незважаючи на те, що вишивка хрестиком найлегша, майстрині Прикарпаття й нині використовують традиційні «стебнівку» та «яворівку», зберігаючи традиції свого регіону.

Українські традиції – це жива народна спадщина, яка була сформована протягом багатьох століть. «Тому, незважаючи на нашу культурологічну «європейськість» і відносну молодість держави, ми вміємо берегти духовну наступність і добре знаємося на рідних неписаних законах, українських звичаях і традиціях» (https://www.ntktv.ua/news/ukrayins%60ki_zvychai_i_tradytsiyi/).

Наразі ми не приділяємо кольору вишивки та її орнаменту великого значення, але є галузі мистецтв, у яких такі деталі відіграють важливу роль. До таких мистецтв належить хореографія, де костюм відіграє важливу естетичну роль. Іноді засобами костюму розкривають основну ідею номеру. Костюм несе свій не менш важливий і по-своєму особливий посил для розкриття повноти образів. Такі деталі допомагають глядачеві зрозуміти, де відбувається дія (місто чи село), більш детально проаналізувати портрет власника. А як часто саме на якійсь деталі костюму сфокусована основна ідея номеру? Це не говорячи про те, що кожний регіон має свій особливий костюм: це і крій, і тканина, і прикраси, і техніка вишивки, і кольори та орнамент.

Тому, говорячи про декоративно-прикладне мистецтво крізь призму вишивки, хочеться зацентувати увагу на усіх деталях, які можуть відігравати таку важливу роль, а, можливо, навіть, ключову, наприклад у хореографічному, театральному чи кіномистецтві. Такі на перший погляд дрібні деталі допомагають глядачеві ширше розуміти, трактувати задум постановника або режисера, дають гарну нагоду зануритися у штучно створену атмосферу, час, місце, що дозволяє розуміти ті деталі, які без цих знань унеможливаються.

Висновки. Отже, вишивка – не тільки оригінальний витвір мистецтва, а й своєрідне бачення світу, втілене за допомогою художніх засобів; це не лише живе творіння рук майстрів-умільців, а й скарбниця духовності українського народу. Кожна техніка вишивки є унікальною. Через техніки та візерунки можна прочитати мапу України, регіон її походження, вплив інших культур.

Нині при виготовленні одягу та аксесуарів майстри все частіше звертаються до етнічних мотивів. Використовуючи їх, вони створюють вишуканий сучасний національний одяг, передаючи наступним поколінням надбання декоративно-прикладного мистецтва минувшини.

Список використаних джерел:

1. Культура і побут населення України : навч. посіб. / В.І. Наулко (кер.), Л.Ф. Артюх, В.Ф. Горленко та ін.; [голов. ред. С.В. Головка]. Вид. 2-ге, допов. та переробл. Київ : Либідь, 1993. 284 [1] с., [31] арк. іл.
2. Народні традиції: чотири типи вишиванок із Прикарпаття, які відомі на всю Україну. URL: <https://mi100.info/2018/05/17/narodni-tradytsiyi-chotyry-typu-vyshyvanok-z-prykarpattya-yaki-vidomi-na-vsyu-ukrayinu-foto/> (дата звернення: 25.10.2020).
3. Народно-сценічна хореографія Прикарпатського регіону : монографія / О.О. Бігус. Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. 182 с.
4. Українська народна вишивка. URL: <https://www.sites.google.com/site/ukraienkitradicijniremesla/ukraienska-narodna-visivka-rusniki> (дата звернення: 25.10.2020).
5. Українські звичаї та традиції. URL: https://www.ntktv.ua/news/ukrayins%60ki_zvychai_i_tradytsiyi/ (дата звернення: 25.10.2020).
6. Українські звичаї та обряди. URL: <http://lib.if.ua/news/1352104342.html> (дата звернення: 25.10.2020).

References:

1. Kul'tura i pobut naseleण्या Ukrayiny. [Culture and life of the population of Ukraine] : navch. posib. / V.I. Naulko (ker.), L.F. Artyukh, V.F. Horlenkotain; [holov. red. S.V. Holovko]. Vyd. 2-he, dopov. tapererobl. Kyiv : Lybid', 1993. 284 [1] s., [31] ark. il.
2. Narodni tradytsiyi: chotyry typu vyshyvanok z Prykarpattya, yaki vidomi na vsyu Ukrayinu. [Folk traditions: four types of embroideries from Prykarpattia, which are known throughout Ukraine]. URL: <https://mi100.info/2018/05/17/narodni-tradytsiyi-chotyry-typu-vyshyvanok-z-prykarpattya-yaki-vidomi-na-vsyu-ukrayinu-foto/> (data zvernennya: 25.10.2020).
3. Narodno-stsenichna khoreohrafiya Prykarpats'kohoho rehionu. [Folk-stage choreography of the Prykarpattia region] : monohrafiya / O.O. Bihus. Kyiv : Vydavnytstvo Lira-K, 2015. 182 s.
4. Ukrayins'ka narodna vyshyvka. [Ukrainian folk embroidery]. URL: <https://www.sites.google.com/site/ukraienkitradicijniremesla/ukraienska-narodna-visivka-rusniki> (data zvernennya: 25.10.2020).
5. Ukrayins'ki zvychai ta tradytsiyi. [Ukrainian customs and traditions]. URL: https://www.ntktv.ua/news/ukrayins%60ki_zvychai_i_tradytsiyi/ (data zvernennya: 25.10.2020).
6. Ukrayins'ki zvychai ta obryady. [Ukrainian customs and rites]. URL: <http://lib.if.ua/news/1352104342.html> (data zvernennya: 25.10.2020).